

REGLAMENT DEL SERVEI D'AJUDA A DOMICILI

MARC LEGISLATIU

- La llei 7/1985, reguladora de les Bases de Règim Local estableix entre les competències dels municipis: la prestació dels serveis socials i de promoció i reinserció social (art. 25.2 k) i l'obligació dels municipis amb la població de més de 20.000 h. d'atorgar la prestació de serveis socials (art. 26.1 c).
- La llei 9/87 d'Acció Social, de la CAIB, a l'article 9.c especifica que la finalitat del servei és: prestar atencions de caràcter domèstic i psicològic i rehabilitador als individus i a les seves famílies quan es troben en situació d'especial necessitat.
- Decret 66/99 que estableix el reglament regulador dels serveis socials municipals.
- Ordre de la Conselleria de Benestar Social per la que es regula el servei d'ajuda a domicili (BOIB nº126 de 14-10-2000).

DEFINICIÓ

1. El servei d'ajuda a domicili (d'ara endavant anomenarem SAD) és un servei municipal i/o d'entitats locals, de caire universalista, i es configura com una prestació psicosocial bàsica del sistema públic de serveis socials.
2. El servei esmentat constitueix tot un conjunt d'actuacions dirigides a facilitar el desenvolupament o manteniment de l'autonomia personal, prevenir o retardar el deteriorament individual o social i promoure condicions favorables en les relacions familiars i de convivència, contribuint així a la integració i permanència de les persones en el seu entorn habitual, mitjançant l'adequada intervenció i suport de tipus personal, psicosocial, domèstic, educatiu i assistencial.
3. Aquest servei es presta mitjançant personal especialitzat. No suplirà en cap moment la responsabilitat de la família.

CONDICIONS D'ADMISSIÓ

Podran sol·licitar el SAD les persones i/o famílies que compleixin les següents condicions:

- Estar empadronat al municipi, el cuidador o el cuidat.
- Requerir alguna de les prestacions.

En cap cas, es prestarà aquest servei fora del municipi de Bunyola.

OBJECTIUS

- Promoure una millor qualitat de vida de les persones del municipi.
- Evitar l'internament a centres assistencials de les persones (ancians, adults o infants).
- Prevenir situacions de crisi familiar que perjudiquin a alguns membres.
- Proporcionar elements formatius i estructuradors a famílies desorganitzades o desestructurades

- Proporcionar suport tècnic i assistencial a famílies en situació de crisi.
- Elevar i estimular els nivells d'autonomia i independència de les persones.
- Donar suport i desenvolupar les capacitats personals per a la integració en la convivència familiar i comunitària.

PRESTACIONS

El SAD ha d'oferir una atenció integral. Les seves actuacions bàsiques són:

- Actuacions de caràcter domèstic. Són aquelles activitats i tasques quotidianes que es realitzen a la llar, dirigides al suport de l'autonomia personal. Entre d'altres, cal destacar les relacionades amb l'alimentació, la vestimenta i el manteniment i l'adequació de l'habitatge.
- Actuacions de caràcter personal. Són aquelles activitats i tasques que recauen sobre la pròpia persona beneficiària i van dirigides a mantenir el seu benestar personal i social. Entre d'altres, cal destacar: higiene personal, ajuda directa per vestir-se i menjar, control de la medicació, suport per a la mobilitat i companyia dintre i fora del domicili.
- Actuacions de caràcter educatiu. Dirigides a fomentar hàbits de conducta i adquisició d'habilitats bàsiques. Entre d'altres, cal destacar: organització econòmica i familiar, formació d'hàbits convivencials i competència parental.
- Actuacions de caràcter integrador. Són aquelles dirigides a fomentar la participació de la persona usuària a la seva comunitat.
- Actuacions de caràcter rehabilitador. Aquells conjunts d'actuacions de caràcter formatiu i de suport psicosocial dirigides al desenvolupament de les capacitats personals i a la integració de la persona beneficiària en la seva unitat convivencial i en el seu context relacional i el suport emocional als seus cuidadors.
- Actuacions de caràcter tècnic. Són aquelles activitats d'adaptació funcional de la llar per a resoldre situacions concretes i específiques. Tendran la consideració d'ajudes tècniques específiques:
 - La teleassistència, la qual garanteix que, davant situacions d'emergència, el beneficiari mantingui la comunicació permanent amb l'exterior i es realitzi una intervenció immediata mitjançant la mobilització de recursos existents a la comunitat.
 - El menjar a domicili.

DESTINATARIS

Amb caràcter prioritari, ho seran totes aquelles persones majors amb dificultats d'autonomia personal, persones amb discapacitats definitives o temporals que afectin la seva autonomia personal, i famílies o nuclis de convivència amb situacions relacionals conflictives, famílies desestructurades o multiproblemàtiques amb menors en situació de risc psicosocial. Els criteris que s'aplicaran per a la concessió del servei seran els següents:

- Grau de discapacitat física, psíquica o sensorial, amb valoració prèvia de l'organisme competent.
- Dificultats personals especials, amb valoració tècnica prèvia de la situació psicosocial de la persona.
- Situació familiar, amb valoració prèvia de la composició de la família i del grau d'implicació d'aquesta en la contribució a la solució de la problemàtica.
- Situació social, amb valoració prèvia de la xarxa de suport social de l'usuari.
- Característiques de l'habitatge, prèvia valoració de les condicions de l'hàbitat de l'usuari.
- Situació econòmica i patrimonial de la persona.

MODALITAT DE GESTIO

El procediment mitjançant el qual es prestarà el SAD serà directament per part de l'Ajuntament a través del seu personal propi.

COMPOSICIÓ DEL SAD

L'equip del SAD estarà format com a mínim per un/a Treballador/a Social i un Treballador/a Familiar. Així i tot, és recomanable comptar amb la figura d'un/a psicòleg/a.

FUNCIONS DELS PROFESSIONALS.

A) Treballador/a Social:

- Estudi i valoració de les necessitats i dels recursos de la comunitat.
- La informació, assessorament i orientació a la població vers l'ajuda a domicili i forma d'accés al servei.
- Els contactes i acords amb entitats i serveis del municipi susceptibles de captar, derivar o col·laborar amb el servei, entitats i voluntaris, en especial amb la xarxa sanitària i escolar.
- Recepció de la sol·licitud, valoració inicial de la situació.
- Valoració en el si de l'Equip del tipus de servei a donar i el personal més adequat a la situació de necessitat.
- Coordinació de tots els professionals i voluntaris
- Reunions de seguiment i supervisió amb els treballadors familiars i voluntaris.
- Intervenció en els processos de Seguiment i Avaluació de cada cas i del servei, en el si de l'equip.
- Coordinació tècnica amb recursos de la zona, des de l'Equip de Serveis Socials d'Atenció Primària.
- Realització d'estudis i anàlisi de la demanda que afavoreixi la planificació de les necessitats.
- Elaboració de propostes de formació interna i reciclatge de l'equip.

B) Treballador/a familiar:

- Els Treballadors/es Familiars (TF) són professionals que han d'estar formats adequadament per a les seves funcions. Han de participar en les sessions de l'equip, coordinada i corresponsalment, fent un treball interdisciplinari amb la resta de professionals.
- Correspon al TF l'execució del pla de treball acordat pel SAD en el context familiar.
- Aquest podrà ser assistencial, preventiu, orientatiu, de suport o educatiu.
- Les funcions dels TF seran les següents :

a) *Funció d'assessorament de l'organització de la llar*, que comprèn:

1. organització i manteniment de la llar.
2. higiene personal.
3. comprar, cuinar, etc.

b) *Funció preventiva*, que comprèn:

1. Control del règim alimentari, del control de l'ús del medicament degudament receptat, etc.
 2. Incentivar el control de vacunacions d'infants.
 3. Observar i comunicar el comportament psicològic dels membres de la família.
 4. Educar per al compliment correcte dels tractaments mèdics de les malalties dels membres de la família.
 5. Informar i donar suport per accedir als recursos comunitaris.
 6. Detectar problemes d'integració educativa i d'integració social.
 7. Específicament, detecció de possibles maltractaments físics, emocionals, negligència, o de situacions de clara incompetència parental amb menors i dels fills cap als pares.
- c) *Funció d'orientació.* Aquesta funció comprèn la modificació d'hàbits de neteja i alimentació.
- d) *Organització i economia familiar.*
Entrenament d'habilitats de caràcter domèstic, personal i social.
Implicar a la família en la col·laboració en les tasques quotidianes i facilitar-li la manera més senzilla de dur-les a terme en funció de la situació personal o familiar.
Orientar a la família en la planificació de l'economia familiar.
- e) *Relacions convivencials.*
1. Ajudar a la família a definir els rols paterns i l'assumpció de responsabilitats.
 2. Ajudar la família a desenvolupar actituds positives i d'integració i col·laboració a l'entorn social.
 3. Facilitar la participació dels usuaris en els centres i serveis d'interès social.
 4. Desenvolupar en la família actituds de col·laboració mútua.
 5. Estimular els pares a modificar les seves respostes cap els seus fills, de manera que això afavoreixi una més adequada resolució de conflictes entre pares i fills.
- f) *Dins l'equip:*
1. Participar en el disseny del projecte individual.
 2. Participar en el disseny de les tècniques i estratègies de motivació de les persones usuàries.
 3. Participar en el seguiment del servei, facilitant informació sobre l'evolució del cas.

C) Del Psicòleg/a:

Les funcions del psicòleg seran les següents:

- a) Col·laborar en l'estudi i valoració de les necessitats i els recursos de la comunitat.
- b) Orientar sobre les intervencions psico-familiars.
- c) Participar en el disseny en equip del projecte individual.
- d) Col·laborar en la supervisió de les intervencions i del servei en el si de l'equip.
- e) Disseny de tècniques i estratègies de motivació als usuaris.
- f) Diagnòstic de conflictes familiars i investigació de competències familiars i personals i col·laborar en la valoració psicosocial de l'usuari i/o familiars.
- g) Determinar variables associades a conflictes familiars.
- h) Desenvolupar habilitats socials i recursos en el personal d'intervenció.
- i) Modificar pautes familiars.
- j) Participar en la formació de voluntaris i treballadors familiars en l'aplicació de criteris i tècniques bàsiques d'intervenció.
- k) Col·laborar en els processos de seguiment i avaluació de cada cas i del servei en el si de l'equip.

- l) Col·laborar en les tasques de sistematització de la informació.
- m) Participar a les reunions de coordinació amb l'equip de SAD.

TRAMITACIÓ DEL SERVEI

A) SOL·LICITUD

Les sol·licituds de SAD es faran al/la Treballador/a Social (TS), essent el procediment el següent:

- a) Recepció de la demanda: que efectua el propi usuari, una altra persona que coneix la situació, o altres serveis.
- b) Anàlisi de la demanda: es realitza una valoració de la demanda i un estudi dels elements relatius al problema de necessitat (grau d'incapacitat física-psíquica i social, situació i composició familiar, aspectes socials).
Es realitzarà una visita al domicili per aconseguir un major grau de coneixement de la situació.
- c) Elaboració d'una proposta de Projecte d'Intervenció Individual, o la denegació del cas..
- d) Concretar amb l'usuari i/o familiars el pla de feina a desenvolupar o per informar dels motius de la denegació dels servei.
- e) El/la TS, abans que comenci la intervenció del servei, posarà en coneixement dels professionals el pla de feina i es concretaran els espais de regulació i supervisió.
- f) Avaluació: mesurarà el grau de consecució dels objectius que s'havien proposat, el grau de satisfacció de l'usuari i de les incidències sorgides. Serà conjunta de l'equip de SAD.
- g) Si donat el cas el servei estigués saturat, s'aplicaran els barems de l'annex I.

Procediment d'urgència.

En situacions d'extrema urgència dictaminada per el/la TS, es podrà acordar la prestació provisional i urgent del servei, informant el més aviat possible per tal de procedir a l'aprovació de la demanda.

B) DOCUMENTACIÓ A PRESENTAR

- Fotocòpia DNI de l'usuari.
- Targeta sanitària i informe del metge d'Atenció Primària.
- Justificació d'ingressos i patrimoni de l'usuari i de la unitat familiar.
- Certificat de minusvàlua expedit per l'òrgan corresponent, si escau.
- Llibre de família.
- Qualsevol altre que l'equip consideri necessari en funció de les característiques del nucli de convivència.

C) BAIXES

Les causes d'extinció de la prestació del SAD seran :

- La resolució de la situació objecte de la prestació: compliment dels objectius fixats.
- La defunció de l'usuari.
- El canvi de municipi de residència.
- L'incompliment dels acords de prestació.
- La manca de col·laboració de l'usuari i la família beneficiària.
- La modificació de la situació que va determinar l'inici del servei.

- L'ocultament o falsedat en les dades que s'havien tingut en compte per a la concessió del servei.
- Altres causes de caràcter greu que impossibilitin la prestació del servei.

Les baixes podran ser de dos tipus :

- Temporals.
- Definitives.

VOLUNTARIAT

1. El voluntariat són aquelles persones que actuen de forma solidària, sense expectatives de remuneració econòmica. Donat el seu caràcter de relació interpersonal, de diversitat, de flexibilitat d'horari i disponibilitat de temps lliure, les tasques que podran desenvolupar els voluntaris seran les que no precisin d'una altra periodicitat estricta (companyia, passeigs, lectura,...).
2. Sense perjudici de l'ajuda prestada per la xarxa de solidaritat primària de caràcter espontani, la intervenció del voluntari en el SAD sempre estarà organitzada des d'un pla de feina.
3. Serà d'aplicació als voluntaris que participin en la prestació del SAD allò que preveu la Llei 3/1998, de 18 de maig, reguladora del voluntariat de les Illes Balears.